

Интегриран подход за планиране на местно развитие

Татяна Даскалова*

Резюме: В статията се изследват нормативната и методическата рамка на регионалното и пространственото планиране в България след 90-те години на миналия век. Очертават се проблемите и предизвикателствата пред комплексното планиране в българските общини. Предлагат се алтернативи за интегрирано планиране с оглед постигане на устойчиво местно развитие.

Ключови думи: интегриран подход, устройствен план, общински план за развитие.

JEL: H7, R5.

Въведение

Стратегическото регионално и пространствено планиране има съществено значение при формирането на политики за социално-икономическо развитие. В системата за стратегическо пространствено планиране в България след 90-те години на миналия век настъпиха промени, които обхващат всички аспекти – от законодателната рамка до разработването на дългосрочни (стратегически), средносрочни и краткосрочни планове. Документи като Националната стратегия за регионално развитие и Националната концепция за пространствено развитие, Оперативните програми и др. възприемат устойчивото интегрирано развитие като основен приоритет и предлагат стратегически решения и конкретни действия в тази посока.

* Татяна Даскалова е доктор, доцент в катедра „Публична администрация“ на УНСС.

Прилагането на интегриран подход за устойчиво развитие на всички териториални нива изисква съответствие на стратегическите планови документи за регионално и пространствено развитие. Основна трудност в съвременното планиране на местно ниво в страната е да бъдат синхронизирани въвежданите нови общински планове за развитие с общите устройствени планове, които до момента са единствен законово регламентиран документ на пространственото планиране на местно ниво в страната.

Целта на статията е проучване и анализ на нормативните и методическите предпоставки и ограниченията пред пространственото и регионалното планиране на местно ниво в България и предлагане на алтернативи за повишаване на интегрираността на плановите документи. В изследването са използвани методите на документален и контент анализ, сравнителен анализ и синтез.

Нормативна рамка на регионалното и пространственото планиране

Стратегическото планиране на регионалното развитие в България обхваща разработването на система от документи в съответствие със Закона за регионалното развитие (ДВ, бр. 21 от 13.03.2020 г.) за постигане на устойчиво интегрирано регионално и местно развитие. Със закона се уреждат обществените отношения, свързани с планирането, програмирането, управлението, ресурсното осигуряване, наблюдението, контрола и оценката на регионалното развитие.

Социално развитие

Първият Закон за регионалното развитие е приет през 1999 г. и поставя началото на формиране на политиката за регионално развитие в страната. Особена характеристика на закона на този първоначален етап е, че той не отразява натрупан опит и традиции в регулирането на регионалните аспекти на социално-икономическото развитие на страната, а по-скоро създава и регулира нови обществени отношения, които имат значение за участието на България в регионалната политика на Европейския съюз (ЕС) за постигане на икономическо, социално и териториално сближаване.

Основните постановки на следващия Закон за регионалното развитие от 2004 г. в значителна степен отразяват целите и принципите на общностната регионална политика. Прилагането на закона води до създаване на работеща система от стратегически планови документи след 2005 г. – Национална стратегия за регионално развитие (2005-2015 г.), областни стратегии за развитие (2005-2015 г.), регионални планове за развитие (2007-2013 г.) и общински планове за развитие (2007-2013 г.). Тези стратегии и планове са действащи стратегически документи на съответните териториални нива и към настоящия планов период.

Непосредствено след присъединяването на България към ЕС от началото на 2007 г. и стартирането на оперативните програми като реални инструменти за структурно приспособяване и развитие на страната обективно се налагат промени, които са обхванати в третото издание на Закона за регионалното развитие от 2008 г. и правилника за неговото прилагане. Извършени са промени в областта на стратегическото планиране, които засилват стратегическия характер на прилаганите инструменти и имат водеща роля за определяне на средносрочните и по-дългосрочните цели и приоритети на регионалното развитие на различни териториални нива.

С последните промени в Закона за реги-

Интегриран подход

оналното развитие от 2020 г. се въвеждат нов тип документи, обединяващи стратегическото и пространственото планиране на регионалното развитие за периода 2021-2027 г. – Национална концепция за регионално и пространствено развитие, план за регионално и пространствено развитие на районите от ниво 2 и план за интегрирано развитие на община. Новите документи ще подобрят координацията с другите секторни документи на съответните равнища.

На местно ниво основен инструмент за прилагане на политиката за устойчиво интегрирано развитие е общинският план за развитие. Той е средносрочен планов документ, който определя целите и приоритетите за развитието на общината, конкретната програма и финансовите ресурси за неговата реализация и се разработва в съответствие с предвижданията на областната стратегия за развитие. Общинският план за развитие като стратегически документ обвързва сравнителните предимства и потенциал за развитие на местно ниво с ясно дефинирана визия, цели и приоритети за постигане на стратегически цели. Използването на интегрирания подход за планиране изисква целите и приоритетите на общинския план за развитие да бъдат съгласувани и да предвиждат взаимодействието с факторите, условията и потенциала за специфичното пространствено развитие на общината, мрежата от населени места и отделните сектори.

През 2011 г. са разработени Методическите указания за разработване на общински планове за развитие за периода 2014-2020 г. Основна цел на методическите указания е да предложат алгоритъм, който да структурира и обвърже със спазването на стандарти и принципи стратегическото планиране на местно ниво. В документа общинският план за развитие се разглежда като интегрален елемент от националната система за стратегическо планиране на регионалното и местното развитие в България. Подчертава

Социално развитие

се, че целите и обхватът на общинския план за развитие следва да отчитат и предвижданията на устройствените схеми и планове, действащи на територията на областта в средносрочен и дългосрочен план.

Пространственото планиране е уредено в Закона за устройство на територията (ДВ, бр. 92 от 27.10.2020 г.), който заменя действащия до тогава Закон за териториално и селищно устройство (ДВ, бр. 29 от 1973 г.). Законът има за цел да обхване устройството както на урбанизираните територии, така и на тези извън границите на населените места и селищните образувания – земеделски територии, горски територии, защитени територии, нарушени територии за възстановяване, територии, заети от води и водни обекти, и територии на транспорта. Законът урежда обществените отношения в областта на устройството на територията при спазване и доразвиване на основни конституционни принципи от 1991 г. Основните цели на закона са регламентиранни в чл. 1 на този нормативен акт, а именно: опазване и възпроизводство на околната среда, поддържане разнообразието на живата природа и разумното използване на природните богатства и ресурсите на страната; създаване на условия за балансирано развитие на отделните райони на страната при опазване на българската територия като основно национално богатство; създаване и гарантиране на еднакви правни условия за стопанска дейност, на здравословна и благоприятна околна среда на всички граждани и юридически лица. Следователно, общата цел на Закона за устройство на територията е да гарантира устойчивото развитие на територията на страната, като създаде предпоставки за високо качество на живот и благоприятни условия за живеене, труд и отдих на населението.

Законът има широк обхват, като третира устройството на всички видове територии, поради което с него се уреждат обществените отношения в четири области с разли-

чен характер: устройство на територията, инвестиционно проектиране, строителство и ограничения върху собствеността за устройствени цели. Характерна особеност на закона е, че той урежда обществени отношения, които влияят пряко на физическата среда, на територията, която подлежи на устройване. Устройство се осъществява на основата на устройствено планиране, което включва изготвянето, одобряването и прилагането на устройствени планове и инвестиционни проекти. Плановите за устройство на територията се изработват в различен териториален обхват и имат и различна степен на подробност.

Общите устройствени планове имат характер на стратегически документи, определящи общите насоки в устройството на съответните територии, за които се отнасят. Съгласно изискванията на закона, а и практически те са планове, които определят перспективното развитие с времеви хоризонт 15-20 години и взаимоотношенията между всички системи и техните елементи, оказващи влияние върху качествата на средата и населението. Тяхното предназначение е да третират взаимнообвързано всички ресурси на територията, да начертаят тяхното устойчиво използване или създаване във времето и да представляват надеждна териториална основа за отрасловите, секторните планирания, за тяхното координиране и правилно насочване. Общите устройствени планове определят преобладаващото предназначение и начин на устройство на отделните структурни части на териториите, обхванати от плана (чл. 103, ал. 2). Те са основа за цялостното устройство на териториите на общините, на части от тях или на отделни населени места с техните землища. Предвижданията на общите устройствени планове, с които се определят общата структура и преобладаващото предназначение на териториите, видът и предназначението на техническата инфраструктура и опазването на околната среда и обектите

Социално развитие

на културно-историческото наследство, са задължителни при изготвянето на подробните устройствени планове.

От цитираните законови текстове може да се направи изводът, че общите устройствени планове са един от основните инструменти за провеждане на перспективна устройствена политика, насочена към устойчиво развитие на общинската територия, както и създаваща предпоставки за постигане на позитивни резултати. Стратегическите насоки за изготвяне на общите устройствени планове се дават от Концепция за пространствено развитие на общината, регламентирана в Закона за регионалното развитие, която осигурява и териториална основа и ориентири за разработване на общинския план за развитие.

Подробните устройствени планове определят конкретното предназначение и начин на устройство на отделните поземлени имоти, обхванати от плана (чл. 103, ал. 3). Подробните устройствени планове конкретизират устройството и застрояването на териториите на населените места и землищата им, както и на селищните образувания. Предвижданията на подробните планове са задължителни за инвестиционното проектиране. С тези законови текстове се подчертава ролята на подробните устройствени планове като основен инструмент за реализация на всяка една инвестиционна инициатива. И действително, без наличие на влязъл в сила подробен устройствен план, не се допуска одобряване на инвестиционни проекти.

Паралелното оптимизиране на законодателните уредби обхваща разработването на национални стратегически документи. Националната стратегия за регионално развитие до 2015 г., така и до 2022 г., като ключов стратегически документ на национално ниво в областта на регионалното развитие и регионалната политика в България, дава отражение върху цялостния подход и политика за прилагане на структурните инструменти на

Интегриран подход

ЕС чрез съответните оперативни програми и основно чрез Оперативна програма „Регионално развитие“ 2007-2013 г. Стратегията има интегрален характер, тъй като определя необходимостта от комплексни интервенции в различни сектори за преодоляване на съществуващите диспропорции и структурни дефицити и създаване на условия за балансирано и устойчиво развитие на регионите. Законът за регионалното развитие предвижда Националната стратегия за регионално развитие да се разработва в съответствие със секторните стратегии, като с това изискване се цели постигане на синергия на политиката за регионално развитие със секторните политики на всички териториални нива. В съдържанието на стратегията са включени допълнителни части, които заместват липсващите стратегически пространствени перспективи за развитие на територията на страната и регионите и концептуално представят териториално-урбанистичната структура, развитието на мрежата от населени места и специфичните видове територии, имащи отношение към стратегическото планиране на регионалното развитие.

Целите на гържавната политика за устройство на територията се определят от концепциите и схемите за пространствено развитие. Националната концепция за пространствено развитие за периода 2013-2025 г., актуализирана през 2019 г., замества и изпълнява функциите на Националната комплексна устройствена схема, регламентирана в Закона за устройство на територията през 2001 г., която не е разработена и приета. Целта е да се създаде интегрирана, мултисекторна индикативна стратегия за пространствено развитие на националната територия и регионите като част от общото европейско пространство и територията на Общността за справяне с предизвикателства, свързани с: използване на интегриран подход за устойчиво социално-икономическо развитие на регионите

Социално развитие

и градовете, пространствено развитие и отваряне на територията на страната и на регионите в глобален мащаб и др.

Националната концепция за пространствено развитие определя дългосрочна визия и стратегически перспективи за пространствено развитие, като се фокусира върху териториалния контекст на документите за стратегическо планиране на регионално и местно ниво. Концепцията съчетава регионалното и пространственото развитие и дава насоките за устройство, управление и опазване на националната територия. Тя създава предпоставки за пространствено ориентиране и координиране на секторните политики на няколко нива – общностно, национално и регионално. Чрез документа се осигуряват тяхната съгласуваност и методическа обвързаност при подготовката на документите за управление на средствата от ЕС за периода 2014-2020 г.

В съответствие с възприетия пространствен модел, концепцията идентифицира набор от подходящи за подкрепа градове по приоритетна ос „Устойчиво и интегрирано градско развитие“ на Оперативна програма „Региони в растеж“ за прилагане в тях на целенасочена политика за градско развитие. Концепцията предлага набор от интервенции за интегрирано възстановяване и развитие на градовете, включително в градско развитие, регионален туризъм, секторни политики от регионално значение, пътна инфраструктура, развитие на селските райони. Финансиране на тези и други взаимосвързани дейности се осигурява и от Оперативна програма „Развитие на селските райони“, Оперативна програма „Иновации и конкурентоспособност“, Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси“, както и от други източници.

Интегрираният подход към градското развитие се прилага под формата на интегрирани планове за градско възстановяване и развитие. С тези планове се осигуряват пространствена, времева и

фактическа координация и интеграция на различни политики и планови ресурси за постигане на дефинирани цели с използване на специфични финансови инструменти. Съгласно т. 6 от Допълнителните разпоредби на Закона за регионалното развитие, „Интегриран план за градско развитие“ е: „план за социално или икономическо развитие или възстановяване на населено място – град или част от него, разработен за прилагането на оперативна програма „Регионално развитие“, както и на други оперативни програми, финансиращи проекти в градовете“. Този документ представлява съвкупност от свързани във времето и пространството проекти, действия и инвестиционни намерения, които се прилагат в рамките на градовете. Конкретните цели, които трябва да бъдат постигнати, са: да се определят зони за въздействие, включващи система от взаимосвързани дейности, които целят трайно подобрене на икономическото, материалното, социалното и екологичното положение на градската зона и града като цяло; да се разработят програми за съответните зони, които да подпомогнат осъществяването на дългосрочна визия за развитието на града, чрез реализация на проекти в градски територии в неудовлетворително състояние, с негативни тенденции в развитието и с нереализиран потенциал, с привличане и координирано управление на разнородни инвестиции; да се постигне синергия между стратегически планови документи за интегрирано устойчиво регионално и местно развитие, секторни политики, програмни документи и устройствени схеми, в рамките на определените зони за въздействие.

Изготвените от Министерството на регионалното развитие и благоустройството Методически насоки за разработване на Интегрираните планове за градско възстановяване и развитие за периода 2014-2020 г., актуализирани през 2019 г., имат за цел определяне на унифицирани

процедури за възлагане, изработване, оценка и прилагане на интегрираните планове.

Интегрираните планове могат да се изработват в обхвата на част от града като обособена територия – т.нар. „зона за въздействие“. По своята същност тя представлява обособена градска територия с определено основно функционално предназначение, със сходни характеристики и състояние на физическата среда, социална и етническа структура на населението и характер и структура на основните фондове. Определят се три типа зони за въздействие – зони с преобладаващ социален характер, зони с потенциал за икономическо развитие и зони с висока обществена активност. Интегрираните планове съдържат пакет от проекти с включени дейности, обединени по териториален, технологичен и времеви признак, и програми за реализация за всяка зона за въздействие. Интегрираните планове за градско възстановяване и развитие се разработват за определените 67 градове от четири йерархични нива според възприетия в Националната концепция за пространствено развитие пространствен модел за умерено полицентрично развитие на територия, като се вземат предвид и национални класификации, основно категоризацията на териториалните единици. Тези документи са основа за интегрирани териториални инвестиции по отношение на комбинирането на различни тематични цели и инвестиционни приоритети, включени в оперативните програми. Интегрираните планове се въвеждат, за да предвидят начина на разполагане на интензивните инвестиции, произтичащи от европейските фондове, насочени към устойчиво градско развитие.

Проблеми и предизвикателства пред интегрираното местно планиране

Анализът на нормативната база от 90-те години на миналия век до момента показва, че в България са дефинирани два

отделни, паралелни процеса на планиране. Първият е насочен към стратегическото планиране на регионалното и местното развитие, регламентиран чрез Закона за регионалното развитие. Вторият обхваща процеса по териториално устройство, регламентиран чрез Закона за устройство на територията. Двата процеса на планиране протичат паралелно един от друг поради факта, че нормативната уредба не визира директно какви са връзките между тях, което рефлектира върху синхронизирането на регионалната с устройствената политика.

Необходимата обвързаност на двата закона не е намерена по най-добрия начин. Единствено изискване в Закона за регионалното развитие (чл. 14) е стратегиите и плановете за регионално развитие да се разработват във взаимодействие и съгласувано с предвижданията на устройствените схеми и планове, но начинът за реализиране на това съответствие не е изяснен и в правилника към закона. От друга страна, стратегическите документи за регионално развитие третират въпросите на националната селищна мрежа, агломерационните ареали, инфраструктурните мрежи, а също и проблемите на интегрираното градско развитие, изолирано от общата логика на пространственото планиране.

Прилагането на специфичните изисквания на националното законодателство за регионално развитие в областта на планирането на развитието съгласно Закона за регионалното развитие (чл. 14 на закона и чл. 5, ал. 2 от правилника за прилагането му) е затруднено от незавършения процес на устройствено планиране и липсата на съответните комплексни и специализирани устройствени схеми за териториално развитие, предвидени със Закона за устройство на територията. Почти десет години след като е регламентирана в Закона за устройство на територията, Националната комплексна устройствена схема не е възложена за разработване, както не са възлагани и

районни устройствени схеми. Едва след 2005 г. започва проектиране на общи устройствени планове на градове и на общини. Поради този дефицит, през 2012 г. Законът за регионалното развитие изземва от Закона за устройство на територията проблематиката на пространственото планиране на национално и регионално ниво (системата от документи на стратегическото планиране на пространственото развитие съгласно Чл. 1010) и я подчинява на регионалното развитие. С тези промени в Закона за устройство на територията остава само планирането на локално ниво с общи и подробни устройствени планове. Същевременно, Законът за регионалното развитие регламентира разработването на Концепция за пространствено развитие на общината, което води до дублиране в локалното ниво на планиране.

Основните промени в двата закона са насочени към преодоляване на фрагментарната на местно ниво или липсваща на регионално и национално ниво връзка между стратегическото планиране на регионалното развитие и пространственото планиране. В обхвата на промените се включва отделяне от Закона за устройство на територията на схемите за устройство на територията (Националната комплексна устройствена схема, районните и специализирани устройствени схеми), които имат стратегически характер за пространственото развитие, и интегрирането им в Закона за регионално развитие. В Закона за устройство на територията остават регулациите за планиране на територията, имащи непряко или пряко отношение към инвестиционното проектиране и строителния процес – общите и подробните устройствени планове.

Определяйки предизвикателствата пред стратегическото пространствено планиране за развитие в България, трябва несъмнено да отчетем факта, че на местно ниво се наблюдава кампанийно и изпреварващо изработване на общинските планове за раз-

витие в сравнение с изработването на общия устройствен план за територията на общината. Една от съществените причини за бързото изготвяне на общинските планове за развитие е, че общините ги възлагат по задължение и едновременно с това използват възможностите за финансиране от европейските фондове на тяхна основа. Общинските планове за развитие за периода 2007-2013 г. са изготвени без наличие на общи устройствени планове. Втората серия такива планове за настоящия период също изпреварва общите устройствени планове във времето. Една от причините за това закъснение е изискването на Закона за устройство на територията от 2016 г. (чл. 59), според което извън границите на урбанизираните територии застрояване се допуска при спазване на предвижданията на действащ общ устройствен план за територията на общината. Посоченото разминаване във времето или по-скоро прекомерно закъснение с разработването на общия устройствен план предполага независимо протичане на двете планирания.

Взаимообразното протичане на двата процеса на планиране на местно ниво се възпрепятства и от сложна схема с негарантирано възлагане на отделните компоненти. Съгласно изискванията на Закона за регионалното развитие се разработва Концепция за пространствено развитие на общината, а след нея – и самият общински план за развитие, а според Закона за устройство на територията се изготвя задание за общ устройствен план на общината, а след него – същинският общ устройствен план. За настоящия планов период общински планове за развитие са възложили всички общини, но концепции за пространствено развитие – малко общини. Задания и общи устройствени планове също са възложили също не много общини.

В допълнение, по отношение на подробните устройствени планове също се наблюдават слабости. Локализирането на инвести-

ционните намерения на потенциалните възложители сериозно се затруднява в териториите, за които липсват въобще и/или няма актуални действащи общи устройствени планове, чиито предвиждания са задължителни за подробните устройствени планове. Освен това, решаването на устройствените проблеми „на парче“, често под натиска на инвеститорите, лишава общините от възможността в пълна степен да наложат своята устройствена политика.

Общото развитие на устройствените планове на общините показва, че техният стратегически характер и комплексното му въздействие върху развитието в икономически, обществен и екологичен план са все още силно подценявани, въпреки предлаганите дългосрочни постановки и решения за устройството на територията на съответните общини. Широкият тематичен обхват на общинските планове за развитие, фокусиран върху социално-икономическото развитие, позволява разширяване както на кръга от целеви области, така и пространствените предвиждания. Въпреки относително дългото прилагане на общинските планове за развитие (през три планови периода), въздействията от това остават по-скоро неоценени.

В тази връзка, считаме, че социално-икономическото и пространственото планиране, които са от едно йерархично ниво, трябва да бъдат взаимно обусловени и обвързани. Планове за местно развитие и териториално устройство на общината следва да се разглеждат като синхронизирани и допълващи се планови документи, осигуряващи интегрирано устойчиво развитие.

Стъпка в тази посока е прилагането на интегрираните планове за градско възстановяване и развитие. Разработването им следва изрични методически указания, в които обаче се наблюдават определени слабости: липсват детайли за отделните групи (нива) градове, разработващи планове; отсъстват изисквания и ограничения относно

обхвата на зоните за въздействие; липсват конкретни указания, рамкиращи участието на заинтересованите страни в процеса на подготовка на плановете и др. Основен проблем при разработването на интегрираните планове е постигането на интегриран подход, поради липса в тях на допълващи се компоненти и взаимосвързани дейности, които се финансират по повече от една оперативна програма. Практиката за настоящия програмен период показва, че първо са разработени интегрираните планове, след което се изготвят общинските планове за развитие, като малка част от общините имат актуални и действащи общи устройствени планове (особено градовете от четвърто ниво). В процеса на изпълнение на интегрираните планове проблем е недостатъчното финансиране и ограниченията, произтичащи от границите на определените зони за въздействие.

През следващия програмен период новата оперативна програма за регионално развитие следва да концентрира ресурсите в по-малко обекти, да се запази принципът „интегрираност“, но да отпадне изискването за фиксирани граници на зоните за въздействие по оста „интегрирано градско развитие“. Принципът за концентрация на ресурсите е подходящо да се приложи за интегрираните териториални инвестиции, включени в териториалната приоритетна ос на оперативната програма.

Разработването на първото поколение интегрирани планове за градско възстановяване и развитие (36 бр.) не е синхронизирано със стратегическите и програмни документи на национално ниво, имащи пряко отношение към развитието на градовете. Успоредно с разработването на първата вълна интегрирани планове се изготвят Националната стратегия за регионално развитие и Националната концепция за пространствено развитие, а Оперативна програма „Райони в растеж“ 2014-2020 г. е в начален етап на подготовка. Интегрираните пла-

Социално развитие

нове за градско възстановяване и развитие за продължителен период не са нормативно регламентирани като задължителен инструмент. Интегрираните планове не са обвързани законово с общинските планове за развитие, както и не е определено нормативно тяхното място и взаимодействие с общите устройствени планове. В допълнителните разпоредби на Закона за регионалното развитие е дадено само определение на интегриран план за градско развитие. Едва през 2016 г. с едни от измененията на същия закон тези планове са дефинирани като част от системата стратегически документи за регионално и местно развитие и през 2020 г. – като интегрална част на новите планове за интегрирано развитие на община за периода 2021-2027 г.

Новите планове за интегрирано развитие на общината, регламентирани с последните изменения на Закона за регионалното развитие от 2020 г., са част от системата от стратегически документи, които интегрират регионалното и пространственото развитие. Те служат за определяне на актуалните проблеми, потребностите и потенциалите за развитие на районите, общините и населените места, които се отчитат при разработването на инвестиционни програми, подпомагани от финансови инструменти на ЕС и други източници. В унисон с тях са и планирането, и изпълнението на интегрирани подходи за териториално и градско развитие и на местни инициативи, допринасящи за постигане на националните цели и приоритетите за регионално и местно развитие. Планове се изготвят за цялата територия на общината, като същевременно се определят зони за прилагане на интегриран подход за удовлетворяване на идентифицираните потребности и за подкрепа на потенциалите за развитие и на възможностите за сътрудничество с други общини.

Планове за интегрирано развитие на общините за периода 2021-2027 г. съвместяват в рамките на един документ еле-

ментите на общинските планове за развитие и интегрираните планове за градско възстановяване и развитие, които действат през настоящия период, което е солидна база за обвързване и хармонизиране на териториалното и пространственото планиране и постигане на устойчиво интегрирано местно развитие.

Заклучение

Наличието на множество планови документи с различни подходи и фокуси допринася за наличието на широкоспектърна картина от цели, приоритети и дейности за отделните общини и градове. Това поражда значимия въпрос за реалната взаимовръзка и взаимно подпомагане на прилагането им. Разминаването по отношение на времето за изготвяне и актуализация, трудната съпоставимост и групи методически и технически разминавания в значителна степен предопределят липсата на възможности за единоразовно действие на отделните планови документи.

Установените недостатъци, свързани с наслояването на широк набор от инструменти за регионално и пространствено планиране, както и проблемите при тяхната реализация, дават основание да се твърди, че е необходимо прилагането на интегриран подход за планиране на местното развитие. Възможности за използване на такъв подход са по-ясно разграничаване и синхронизиране на общите устройствени планове на общината и общинските планове за развитие или сливането им в единен общ документ, след подходяща законова регламентация, като планов инструмент за устойчиво развитие.

Цитирани източници:

Закон за регионалното развитие, Обн. ДВ, бр. 50 от 30.05.2008 г., посл. изм. и доп. ДВ, бр. 21 от 13.03.2020 г.

(Zakon za regionalnoto razvitie, Obn. DV, br. 50 ot 30.05.2008 g., posl. izm. i dop. DV, br. 21 ot

13.03.2020 г.)

Закона за устройство на територията, Обн. ДВ, бр. 1 от 02.01.2001 г., посл. изм. ДВ, бр. 92 от 27.10.2020 г.

(Zakona za ustroystvo na teritoriyata, Obn. DV, br. 1 ot 02.01.2001 g., posl. izm. DV, br. 92 ot 27.10.2020 g.)

Методическите указания за разработване на общински планове за развитие (2014-2020), МРРБ, С., 2011.

(Metodicheskite ukazania za razrabotvane na obshhtinski planove za razvitie (2014-2020), MRRB, S., 2011)

Методически указания за разработване и прилагане на Планове за интегрирано развитие на община (ПИРО) за периода 2021-2027 г., МРРБ, С., 2020.

(Metodicheski ukazania za razrabotvane i prilagane na Planove za integrirano razvitie na obshhtina (PIRO) za perioda 2021-2027 g., MRRB, S., 2020)

Методически насоки за разработване и прилагане на интегрирани планове за градско възстановяване и развитие за периода 2014-2020 г. /Изменение/, МРРБ, С., 2019.

(Metodicheski nasoki za razrabotvane i prilagane na integrirani planove za gradsko vazstanovuvane i razvitie za perioda 2014-2020 g. /Izmenenie/, MRRB, S., 2019)

Националната стратегия за регионално развитие на Република България за периода 2012-2022 г. <http://www.strategy.bg/StrategicDocuments/View.aspx?lang=bg-BG&ld=772>

(Natsionalnata strategia za regionalno razvitie na Republika Bulgaria za perioda 2012-2022

г. <http://www.strategy.bg/StrategicDocuments/View.aspx?lang=bg-BG&ld=772>)

Националната концепция за пространствено развитие за периода 2013-2025 г. <http://www.bgregio.eu/media/files/Programirane%20&%20ocenka/Programirane%202014-2020/NKPR%20proekt.pdf>

(Natsionalnata kontseptsia za prostranstveno razvitie za perioda 2013-2025 g. <http://www.bgregio.eu/media/files/Programirane%20&%20ocenka/Programirane%202014-2020/NKPR%20proekt.pdf>)

Оценка на въздействието на Закона за регионалното развитие и Правилника за прилагане на Закона за регионалното развитие, Експертен доклад, МРРБ, С., 2012. <https://www.mrrb.bg/bg/ocenka-na-vuzdejstviето-na-zakona-za-regionalното-razvitie-i-pravilnika-za-prilagane-na-zakona-za-regionalното-razvitie/>

(Otsenka na vazdejstviето na Zakona za regionalното razvitie i Pravilnika za prilagane na Zakona za regionalното razvitie, Eksperten doklad, MRRB, S., 2012. <https://www.mrrb.bg/bg/ocenka-na-vuzdejstviето-na-zakona-za-regionalното-razvitie-i-pravilnika-za-prilagane-na-zakona-za-regionalното-razvitie/>)

Оценка на въздействието на регулациите в Закона за устройство на територията, Национален център за териториално развитие, С., 2012.

(Otsenka na vazdejstviето na regulatsiite v Zakona za ustroystvo na teritoriyata, Natsionalen tsentar za teritorialno razvitie, S., 2012)

Портал за обществени консултации – <http://www.strategy.bg/>

(Portal za obshtestveni konsultatsii – <http://www.strategy.bg/>)